



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Svmma Practica Theologiae Mysticae**

**Gelen, Victor**

**Coloniae Agrippinae, 1652**

Sextvs Statvs Mysticus est Transformationis.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-9766**

SEXTVS STATUS MYSTICVS  
EST TRANSFORMATIONIS  
ET PRIMO  
MODI DESCENDENTIS

## DECISIO SEPTIMA.

Ordinatè, & satis fusè explicatis operationibus, verbis seu loquutionibus prout in actus exercitio supremo modo huius vitæ per dona supernaturalia intellectus, & maximè sapientiæ, formari solent: ipsos iam status supremos, suo quoque ordine prosequi oportet. Vndè dictis ijs quæ a minora sunt status vnionis; ad maiora quæ ad statum Transformationis directè pertinent, progrediemur de statu autem Transformationis, licet à mysticis hinc inde mentio fiat: non tamen sat accuratè eius & natura, & ab alijs statibus differentia ad practicum exercitium ponitur. quæ enim hunc statum propriè, & directè concernunt; confuso ordine, sæpè per verba vnionis explicantur. eapropter deinceps de statu Transformationis, eiusdemque duobus potissimum descensus, & ascensus, modis, dicendum est. & quidem.

- I. Quid sit Transformatio mystica propriè.
- II. Quod Transformatio mystica sit duplex, videlicet modi descendens & modi ascendens; ac quanam sit modus descendens.
- III. Quod Transformationis modi descendens velle, & posse cum sint vnum, peragatur ordinariè suauitatis excessu.
- IV. Diuinorum quantumcunque præstantem animum à supremis per medias ad infimas fruitionis regiones paulatim descendere.

ART.

a Ioan. à Cruc. de obscur. noct. in Prol. & sup. dec. 3. b Idem in Prol. vniuers. statum.

## ARTICVLVS PRIMVS.

*Quid sit Transformatio mystica propriè.*

**C**VM de propria Transformatione fit sermo, longè absit error quorundam, quo opinati sunt, animam hominis à proprio esse desinere, & in ipsam diuinam essentiam transire, sicut etiam vt insufficiens transformatio habeatur, qua [agens per intellectum agit per formam intellectus:] & intellectus per intellectionem transformatur, & fit ipsa res non quidem naturæ conformitate, sed repræsentatione: talis enim contingit *b* in omni operatione intellectuali, & speculatiua. nos ergò per propriam transformationem mysticam intelligimus, arctissimam illam vniionem, in qua per amorem, diuinorum summè amans, vnum fit cum amato, ipso scilicet Deo, vt Summo Bono, idque perfectissimo, & substantiæ separatè maximè conformi modo; quo *c* reuelata facie gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur à claritate in claritatè, tanquam à Domini spiritu; quo ita *d* efficiamur diuinæ consortes naturæ, non quidem Transformatione substantiali, sed impressiua. [forma enim animæ *e* Deus est, cui debet imprimi sicut sigillo signatum.] & [sicut foscule spiramen se permiscet, vt vnus anhelitus iudicetur: sic Spiritus Sanctus nostro spiritui dulciter immixtus, fit vnus spiritus cum eo.] & hoc est illud spiracu-

lum *g* vitæ, quo factus est homo in animam viuentem. de quo etiam Apostolus gloriatur, dicens *b* viuo ego, non iam ego, viuit verò in me Christus.

Est ergò Transformatio in actuali exercitio, vsus doni habitus sapientiæ, quo mysticus diuinæ factus consors naturæ de claritate in claritatem, tanquam à Domini spiritu, perficitur, & in charitate magis radicatur: ita vt in eiusmodi felicitate inueniatur perfecta ratio possessionis mysticæ; ad quam quidem nihil aliud requiritur, quam vt res ita habeatur præsens, & in potestate possidentis, vt possit ea uti, & frui pro suo desiderio: & omne commodum, & oblectamentum ex ea percipere, quod ex ea capi potest; sicut fit in auditu symphonix; secus in visione pecuniæ. eiusmodi porrò mysticum oblectamentum ad libitum in statu Transformationis ordinariè haberi, cum eius velle, & posse sint idem: dictum est *infra*. hic verò consequenter dicemus,

*Quod Transformatio mystica sit duplex, videlicet modi descendenti, & modi ascendenti; ac quanam sit modi descendenti.*

## ARTICVLVS SECUNDVS.

**D**VPLICEM esse modum transformationis, scil. vnum, quo descendere dicitur

*a* S. Thomas l. 1. cont. Gent. c. 94. *b* Vt communiter Philosophi. *c* 2. Cor. 3. *d* 2. Petr. 1. *e* S. Bonau. Proce. 7. Relig. cap. 73. *f* Harph. lib. 3. part. 3. cap. 24. *g* Gen. 2. *h* Gal. 2. *i* Hic art. 3.

dicitur ex alto ad inferiora, per intermedia: & prout Deus est terminus à Quo, intrinseca fruitio originem, & spiraculum vitæ haurit: & alterum, quo ab inferioribus per intermedia, ad superiora, & prout Deus est terminus ad Quem; scilicet vota, conatus, & fruitivæ quietis appetitus, tendit; ex mysticorum monumentis satis constat. præsertim si obseruetur per verba supremæ unionis, illa esse intelligenda, quæ propria sunt status Transformationis; idque non tantum in actu transeunte; sed etiam in statu permanente.

Itaque *b* [ sicut lumen diuinum gradatim decrescendo in nos descendit gradatim: ita contrario modo per ipsum lumen in Deum reducimur gradatim & crescendo. vt psalmo 83. dicitur, ibunt de virtute in virtutem, videbitur Deus Deorum in Sion. ] [charitas *c* enim ad superiora tendit, vt in eis requiescat; ad inferiora tendit, vt ea ad se reducat: sursum mouetur, vt illic maneat, deorsum, vt redeat. ] in quorum consideratione cogita catenam varijs contextam luminibus, quasi annulis per totum cælum diffusam, & ad terram vsque porrectam. catena verò hæc est ordo seriesque rerum diuinæ prouidentia, parens: series, inquam, luminum partim quidem inuisibilem, partim etiam visibilem. Quia nimirum [in omnibus Deus noscitur, *d* & sine

omnibus: scientiaque Deus cognoscitur & ignoratione: estque eius & notitia, & ratio, & scientia, & tactus, & sensus, & opinio, & visio, & nomen, & cætera omnia: & neque intelligitur, neque dicitur, neque nominatur. & nec animo cernitur, nec sub sensum cadit, nec est quidquam penitus eorum, quæ sunt. ]

Iure merito ergò [ detractiones siue *e* negationes, contra, ac affirmationes laudandæ videntur. illas enim à primis orsi, & ad extrema per media deuenientes, ponebamus. hic autem ab extremis ad prima & principalia ascendentes, omnia tollimus, vt sine integumentis cognoscamus ignorantiam illam quæ ab omnibus rebus, quæ scientia comprehenduntur, in ijs quæ sunt, occultatam esse: caliginemque illam cernamus essentia superiorem, quæ ab omni luce, quæ in rebus inest, occultatur. ]

Atque ita [ ad summam amorosam, & nobilissimam contemplationem, quæ etiam raptum, & ecstasin causat, dupliciter pertingit homo; primò excitando se per abstractionem, *f* & per considerationem eorum, quæ magis feruorem prouocare, & parere solent in animo, donec apex voluntatis valida accendatur, ac purè efficiatur in Deo: ] sicque vertex intelligentiæ desuper illustretur ad contemplandum modo præfacto. ad quod Sanctus Diony-

H h h sius

*a* vt hie supra ex Ioan. à Crusc. *b* S. Thom. opusc. de Humil. Christ. post init. *c* S. Bonau. q. 1. in. etern. d. 5. art. 3. *d* S. Dionys. de diu. nom. c. 7. *e* idem Theol. Myst. c. 2. *f* Dion. Carth. de font. luc. a. 14.

sius respicit dicens: [ tu autem Timothee charissime, sensus *a* relinque, & intellectuales operationes. ] Alio modo [ homo pertingit ad contemplationem istam absque suo *b* conamine, & præparatione prædicta, dum scilicet misericordissimè desuper præuenitur atque diuinitùs fortiter illustratur, valdè inflammatur, gratiosissimè præoccupatur, ac mirabiliter nimis perstringitur, in tantum, vt etiam resistere nequeat: & quamuis velit, non possit effugere gratia prædominante ipsi naturæ, non violenter, sed conuenientissimè. ]

Fundatur porrò horum modorum differentia in dono intellectus, & maximè sapientiæ, eò quod [ *c* donum intellectus sit propriè penetratiuum; donum autem sapientiæ sit propriè saporiatiuum. ] hinc etiam vterque modus circa primum centrum per consortium diuinæ naturæ, circumuolutiones suas peragit. & quidem descendens supra affirmationem tanquam vitali, & quasi connaturali gustu diuinam vitam possidet; in eaque gaudet, & omnia prout sunt bona valdè in primo suo principio, constringit, & fruendo dilatatur, in dilectione crescit, nutritur, & uiuit. vndè etiam Deum possidet vt Terminum à Quo, omnis scilicet sua actualis felicitas, egreditur abundantissimè; totam capacitatem spiritus, animæ, & corporis adimplens, & nunquam, nisi fortè per accidens, relapsum ad soleita-

tem spiritus, & carentiam amicabilis amicitia Dei, patiens. ascensus verò supra negationem illimitatis viribus, ad infinitum Pulchrum, & Bonum, insatiabili, ac infatigabili modo se erigit, extendit, ac magnificat: & Deum vt Terminum ad Quem, inexhaustibili modo supra omnem viuentem, concipit, intuetur, ac possidet.

Et quia nemo *d* ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo: qui enim *e* descendit, ipse est qui & ascendit supra omnes cælos vt impleret omnia; prius de statu Transformationis modi descendenti agendum erit. sicut enim status vnionis tanquam primus ascensus modi supernaturaliter operandi, post rigidam illam priuationem ex toto *f* absolutam, mysticum ad summa usq; & ad statum Transformationis eleuatus, ita modo status Transformationis descendenti, & maior radicatio in charitate, & respiraculo vitæ æternæ, perseueranter, & sine interruptione, aut relapsu ad soleitatem sui ipsius durans, statum vnionis excellit: sicut linea centum passuum, lineam decem passuum.

Transformatio itaque modi descendenti est vsus in actus exercitio doni habitus sapientiæ, quo diuina factus consors naturæ de claritate *g* in claritatem tanquam à Domini spiritu perficitur, & secundum adæquatam fruitionem dilectionis, & cognitionis sic potest sicut vult, & sic pleno benè in Deo  
affici

*a* S. Dion. Theol. Myst. c. 1. *b* Dion. Carth. ibid. *c* S. Bonus. Diata salutis. 6. de 7. don. spir. 8. 6. 3. *d* Ioan. 3. *e* Ephes. 4. *f* supra Det. 3. a. 6. *g* 2. Cor. 3.

affici vult, sicut potest: idque ordinata intentione maioris radicationis in charitate. & ideo in hoc statu Deus est sicut Terminus à Quo, scilicet respiraculum vitæ, seu vitaliter diuinum affici, per actualem vsum charitatis suam originem sumit, vt ex eo, ceu ex viua radice intellectus agens absque vilo negotio, imò summa, & quali innata facilitate species pro Hic & Nunc proportionatas desumat, ad formandum verbum mysticum in intellectu patiente, quousque & huius & illius operationes, per superexcedentem amorem conquiescentur. idque tam diu, totque annis; donec à summa spiritus regione, per mediam, ad infimam, eiusque vltimas abyssos descenderit. vt autem Transformationis descendens felicitas penitus intelligatur, dicimus consequenter,

*Quod Transformationis modi descendens velle, & posse cum sint vnum, peragantur ordinariè suani mentis excessu.*

## ARTICVLVS TERTIYS.

**D**Vpliciter [amor diuinus a ecstasi facit, non sinens amatores esse futurus; sed in ius eorum quæ amantur penitus transferens.] primò quidem, cum ita affectus & cogitatio amantis transfertur in dilectum, vt sui, & rerum suarum obliuiscatur, suaque omnia negligat. tunc enim anima cogita-

tione, & affectu extra se egressa, tota in rebus dilecti versatur, vt iam non in suo corpore, & in se viuere videatur, sed in dilecto. & dilectus in ipsa. hoc modo diuinè dictum ab Apostolo. viuo ego, non iam ego, viuit verò in me Christus. ita enim cogitatione, & affectu erant in Christo, & Christi causa; vt eorum quæ ad sua commoda, honorem, vitamque pertinerent, prorsus videretur oblitus. Alter modus quo fit Ecstasis vi amoris, est, cum ita mens in Deum per contemplationem, & amorem trahitur, vt functiones virium inferiorum, præsertim sensuum, cessent: sic vt homo nō videat, nec audiat, nec sentiat quidquā, & interdum etiam vitalis facultatis operatio ita intercipiatur, vt vix discerni possit an adhuc viuat. hoc modo multi Sanctorum vi contemplationis, & amoris, perfectam, & mysticam ecstasin passi sunt.

Quia verò etiam absque amore diuino, sola vi contemplationis huius secundi modi, ecstasis fieri potest; idque ex imperfectione quadam, & imbecillitate naturæ: quando sc. tota eius vis expenditur, & veluti exhauritur circa aliquod obiectum; vel quando vires inferiores destituuntur spiritibus ad functiones earum necessarijs, dum hi omnes sursum trahuntur, vt imaginationi, & contemplationi illius obiecti seruiant: nos supra b de Ecstasi fucata, & dolosa; infra c autem de vera, mystica & sancta, ad praxim cautelam dicere volumus.

H h h 2

Iam

a S. Dion. c. 4. de diu. nom. b 1. p. Dec. 7. a. 7 & d. 8. a. 2. c Lec. 9. a. 4.

Iam verò & quidem hoc loco de primo modo ecstasis, seu prout ordinariè fit suavi mentis excessu, intelligendi sumus. verè namque in toto statu Transformationis modi descendentis, licet vel decem annis duraret; [diuinum lumen benignè semper *a* mentis oculis patet, & eis illud capere licet; cum præsens sit, paratissimumque semper ad sua communicanda omnia.] & cum [aliqua inchoatio *b* beatitudinis sit in hac vita in vitis perfectis.] nunquam eiusmodi felicitas, si ordinarium attendatur, & prout habitus dat facilè, & delectabiliter operari; verius, ac realius quam in statu Transformationis modi descendentis contingit.

Ibi enim cum [sponsi *c* amplexibus anima deuota in hianter inhæreat, incipit inter eius brachia quodammodo consopiri; sicut potatus nobili vino in soporem resoluitur, vt non solum delectabiliter; sed & tenaciter Deo inhæreat, & quasi vi quadam abstrahatur ab omni visibilibus sensu, & memoria; sic tamen temperatè, vt nec plenè suimet oblita, nec tamen verè compos sit sui, iuxta illud Psalmi. si dormiatis inter medios terminos cœli, & mundi. Item Cantic. 5. Ego dormio, & cor meum vigilat, est enim talis iste somnus, sicut illorum qui incipiunt dormire, & tamen videntur sibi ea quæ circa se fiunt aliquo modo sentire, & intelligere. sed per soporem non aduertunt, nisi velint sibi vim facere, vt ad se plenius reuer-

tantur. amor enim Dei cum pura intelligentia conditus, inebriat mentem, & ab exterioribus abstractam sua virtute Deo conglutinat, & coniungit, & quantò amor vehementior, & intelligentia lucidior, tantò validius in se mentem rapit, quousque tandem omnium quæ sub Deo sunt plenè oblita, in solo diuinæ contemplationis radio liberè figatur, licet breuiter quasi in quodam coruscæ luminis cœlitus emittentis. quia corpus, quod corrumpitur, aggrauat animam, & deprimit terrena inhabitatio sensum multa simul cogitantem.]

Et certè [cum cœperit *d* mens per puram intelligentiam semetipsam excedere, & illam incorporeæ lucis claritatem tota intrare, & in his quæ intrinsecus videt, quendam intimæ suauitatis saporem trahere, & ex ea intelligentiam suam condire, & in sapientiam verrere. in tantum in hoc mentis excessu pax illa, quæ exuperat omnem sensum, inueniunt, atque obtinentur; vt fiat silentium in cœlo quasi hora dimidia. ita vt contemplantis animus nulla alterantium cogitationum tumultuatione turbetur: nihil inueniens, quod vel per desiderium petat, vel per fastidium arguat, vel per odium accuset, sed intra contemplationis tranquillitatem totus colligitur, intromittitur in quendam affectum multum inusitatum, introrsus ad nescio quā dulcedinè quæ si semper sic sentiretur, profecto magna

*a* S. Dion. de Eccl. Hier. c. 2 p. 3. *b* S. Thom. 1. 2. q. 3. a. 5. c. *c* S. Bonau. 7. Proress. Relig. c. 14  
*d* Hugo de S. Vict. l. 2. de Anim. c. 20. & S. Bern. ser. 3. in Cant.

magna felicitas esset; nihil sensualitas, nihil illuc agit imaginatio: sed omnis interior vis animæ proprio interim videtur officio. purior autem animæ pars in illud intimæ quietis secretum, & summæ tranquillitatis arcanum felici iucunditate introducitur. viuus quidem sermo est Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio accipiti, ita ut pars inferior componatur ad summam pacem & tranquillitatem, pars autem superior ad gloriam, & iucunditatem.]

Eiusmodi porrò iucunditas, tanquam beatitudinis quoddam gaudium formaliter consistit in quadam vitali suauitate, quæ ex amore ad præsentiam boni amati per modum passionis resultat; & est tanquam complementum motuum animi, & vltima perfectio. ut ideò tantum ament quantum vident, & tantum gaudeant quantum amant. Et cum [in perpetuis a (circa quæ mysticus hoc loco circumuolutiones suas iucundissimè perficit) non differat esse & posse.] oportet utique velle, & posse, diligere, & intelligere, omninò paria, & inter se commensura esse. [velle autem b quod Deus vult, hoc est iam Deo similem esse; non posse velle nisi quod Deus vult, hoc est iam esse quod Deus est, cui velle & esse id ipsum est. & his potestas data est filios Dei fieri, non quidem ut sint Deus; sed sint tamen quod Deus est.] ac demum [per sui c puritatē homo ad eò in Deum supra terrena omnia iuxta quandam similitudinem An-

gelicam rapitur, demergiturque, sicque intus Deo depingitur; ut quidquid foris suscipit, diuinum in ipso reddatur ob hunc animi raptum; ut siue comedat, siue bibat, siue dormiat, siue vigilet, aut quidquid demum agat, cuncta ad summam Dei laudem, & gloriam perficiat.] atq; [hisce hominibus d nulla est reuelatio necessaria, neque supra sensus rapi habent opus: quandoquidem vita, conuersatio, & habitatio eorum supra sensus, & portionem sensitiuam, in spiritu agitur:] non quidem violenter, & cum formali ecstasi, sed suauis mentis excessu. quo [mens contemplantis tam profundè in Deum subleuatur, quod ipsa viuacitas intelligentiæ e diuinitus irradiatæ metas humanæ industriæ transcendat, licet tamen in mentis alienationem non transeat. ita quod, & supra se sit quod videat; & tamen ab alluetis panibus non secedat

Iam verò singulariter obseruandum venit, quod quando dicitur mysticum sic posse sicut vult, & quod sicut velle, sic & posse adiaceat; hoc non esse intelligendum quasi ipsius velle & posse adæquemus diuino posse, & velle; sed solum in actu mystico: & hoc non simpliciter, & absolute; sed quando dono sapientiæ supernaturalis à Deo dignatus, & ad operationes substantijs separatis conformes admissus fuerit. quæ omnia etiam secundum actus exercitos, & transeuntes, semper accipienda, & intelligenda sunt; non autem secundum

H h h 3

a S. Thom. cont. Gent. l. 2. c. 91. b S. Bernar. epist. ad Frat. de mont. c Taul. serm. 2. in Parase. d Rusbroch. de ornar. spir. nupt. l. 2. c. 38. e Harph. l. 3. p. 5. c. 37.



dum supremam, aut mediam spiritus regionem aut habitationem; unde etiam consequenter dicimus,

*Diuinorum quantumcumq; præstantem animum, a supremis per medias ad infimas fruitionis regiones paulatim descendere.*

#### ARTICVLVS QVARTVS.

**P**Ræter ea quæ supra dicta a sunt, aliud ad præsens non facit, nisi vt mysticus absque timore alicuius imperfectionis, securè, & quietè fieri sinat, quod summa illa, & ineffabilis, spiritus proprii in spiritum diuinum transformatio, modi descendens, quandoque deficiat: & ordinatè per medias ad infimas regiones descendat; nec ex eo dubitandi ansam accipiat, quod status hic in suo fortè summo ad duos, vel etiam plures annos perseverauerit, & totidem in medio, ac tandem magis ac magis ad infima descendat. huius enim vicissitudinis *b* ordo spirituales perfe-

ctum quam maximè facit, & in reali praxi, ac omnimoda Dei sequela ad oculum patet illis mysticis, qui spiritum Domini supra omnia habere conati fuerint.

Interea verò tam felix, atque amicissima diuini consortij familiaritas, cum ex dono habitus supernaturalis procedat, ita vt ea mysticus ad libitum, (licet non semper æquè intensè, & à materialibus abstractè) vti, & frui possit, & continuò in quadam Dei obumbratione versetur; nullatenus permittit vt diuinorum patiens, ad propriam sui ipsius sollicitatem, seu molestam, & quasi dilacerantem amoris carentiam decidat; nisi fortè peraccidens, & rarò admodum. vnde hoc loco pro maiori notitia tantum insinuari debuit, illam, in statu præsentis rarò contingere. Hisce porò de statu Transformationis modi descendens breuiter dictis, ad statum

Transformationis modi ascendens, procedendum erit.

*a* *Dis* art. 2. *b* *Sup. dec. 1. art. 8. 9. & 10.*

#### SEXTVS

# SEXTVS STATUS MYSTICVS EST TRANSFORMATIONIS,

ET SECUNDO

## MODI ASCENDENTIS.

DECISIO OCTAVA.

**L**ICET inexpertis alta videantur, quæ modo de Transformatione affirmatiua diximus; præstantiora tamen esse quæ in Transformatione negatiua fiunt, ex sequentibus constabit. Et

- I. *Quid sit Transformatio modi Ascendentis.*
- II. *Quod Transformatio modi Ascendentis habeat ordinariè relapsum à spiritu diuino.*
- III. *Quod modus Transformationis Ascendentis, magis sit perfectus quam modus Descendentis.*
- IV. *Quod Vicissitudo Descendentis, & Ascendentis Transformationis in hac vita sit sufficiens ad maiorem radicationem in charitate.*

### ARTICVLVS PRIMVS.

*Quid sit Transformatio modi Ascendentis.*

**A**D ipsam naturam status Transformationis pertinet, quod sit vñs doni supernaturalis sapientiæ, quo mysticus diuinæ *a* factus confors naturæ, de claritate *b* in claritatem tanquam à Domini spiritu perficitur, & in charitate magis radicatur: verùm quod frequenter carentiam fruitionis, & relapsum ex spiritu diuino, ad proprium spiritum patiat; non tamen cū tædio-

sa inibi soleitate, licet absq; vitali benefici; in sensibili ausem parte quodammodo dilacerari videatur, hoc ad modum Transformationis ascendentis facit, eumq; constituit, & sic describi potest; Transformatio modi ascendentis, est diuinus splendor in spiritu humano, ex habituali dono sapientiæ ardens, & lucens, ordinatè etiam lumen, & vitale in Deo benefici subinde obtenebrans; atque ab infimis, per medias, ad supremas vsque mentis regiones, moderato ordine procedens; prout hic consequenter latius dicitur;

*Quod*

*a 2. Petr. 1. b 2. Corinth. 3.*

*Quod Transformatio modi Ascendentis habeat relapsum à spiritu diuino.*

ARTICVLVS SECYNDVS.

**E**St in hoc statu mysticus, vt Terminus amoris à Quo, scilicet eius operatio incipit, & ad pascua inuenienda egreditur; & Deus vt Terminus amoris ad Quem scilicet tendunt, pertingunt, ingrediuntur, & finiunt amorosi actus. & sic tanquam Seraphini, dici possunt [feruere, *a* qui impresso calore supra se sursum feruntur, & proprio pondere in se redeunt. huiusmodi super se leuationes, & in se relapsus vicissitudinariè, feruores dicuntur. Sancti itaque Viri, qui exarserunt Spiritus sancti gratia supra se efferuntur in Deum, & ex proprio pondere recidunt in se ab actuali supra se eleuatione.] Dum enim [anima *b* ad contemplandum Deum nititur, velut in quodam certamine posita, modò quasi exuperat, quia intelligendo, & sentiendo in circumscripti luminis aliquid degustat, modò succumbit, quia degustando iterum deficit.]

[Eandem ergò lucem *c* quam in manibus suis tenet absconditam, ei propalat ad horam, aut horulam, prout sibi omnium moderatissimo, sapientissimè placuerit. quo lucis huius reditu annuntiet Deus per allocutionem internam

dilecto (homini bono scilicet, cum quo tam gratiosè operari dignatur) quod lux ista possessio eius non sit, ita vt eam possit stabiliter possidere: & si ad horam amiserit eam, ad eam rursus recuperandam possit ascendere, & per eam ad lumen gloriæ peruenire. insuper lucem contemplationis theoricæ, ac mysticæ radium visionis tenens Deus in manibus eandem lucem pulcherrimè radiantem, ad libitum suum menti purgatæ, nunc pandit, & influit, nunc trahit, & abscondit: sicque lux ista venustissima ad tenentis Dei arbitrium latet, ac patet, & nunc copiosius clariusque infulgens, nunc minus.] atque ita hic [infinitus *d* est quidam circulus, dum & spiritus capacitas ex repletione famescit, & esuriens impletur, ac vndique pascua inuenit, in quibus & esuriens, & repletus pascitur.]

Proprium est itaque huic statui, vt à summo ad ima, & vt ita loquar, ad nulla relabatur, & in nihilum quasi abeat, seu omninò euanescent, etiam summa quæque: cum eo tamen, quod licet sublimis aliqua spiritus in Deum absorptio à suo optimo, & summo deficiat; hoc tamen non semper fiat immediatè ad propriam, & nudam soleitatem sensibilis amoris; ita vt positiuam aliquam molestiam, & quasi dilacerantem miseriam degustet in inferiori homine. quamdiu enim adhuc aliqua intermedia, vel infima, ex superiori bene-affici perseverat, redundantia; tamdiu ex toto, &

*a* S. Bonan 4. itin. ater. d. 5. art. 3. ex Lincon. *b* S. Gregor. homil. 14. in Exech. *c* S. Dion. Carth. de fons. luc. a. 16. *d* Taul. instit. c. 12.

to, & plenè, ibidem misere affici non potest, licet ad septimanas aliquot duraret; nec ad superiora interim reascenderet. & hæc quotidiana praxi contingere, non tam est quæstio; quam vt ordinata, ad instantaneas vicissitudines accommodatione, animique industria, mysticus sua peragat. Vt autem plenius hæc explicentur, consequenter dicimus,

*Quod modus Transformationis Ascendentis, magis sit perfectus, quam modus Descendentis.*

#### ARTICVLVS TERTIVS.

**S**Tatui Transformationis modi Descendentis, in quo omnia de Deo eminenter affirmantur; [Theologia a ascensum, qui per negationes fit, anteposuerunt; vt qui animum à sibi cognatis, familiaribusque rebus subducatur: & per diuinas omnes notitias, atque perceptiones ambulet à quibus exemptum, secretumque; est id, quod nomen omne, rationemque, ac scientiam superat, ad extremum autem ei illam coniungat, quatenus nos etiam illi coniungi possumus.] vnde [nobilissima b sentio, quam in nostro spiritu sentire, vel experiri possumus, est: quod in Deo per amorem fructuum motimur, & subito in Deum denuò reuertimur, vt ita cum eo per inauulsiibilem adhesionem semper permaneamus.] licet ergò fiat relapsus è summo spiritus diuini in infimum spi-

ritus proprii: hoc tamen non est adscribendum alicui imperfectioni; sed maximè perfectioni. quia [illud c est plenius & perfectius lumen, quod datur per modum actus siue passionis, quam illud, quod per modum habitus infunditur: quia ex altitudine huius luminis actualis contingit, vt humana mens illud possidere nõ possit per modum habitus.] imò etiam ex altitudine huius luminis actualis profuit summa illa spiritus libertas, qua facillimè eleuatur ad optimum modum operandi huius vitæ: & ita diuinis intendit, vt sciat se ijs intendere, absque imperfecta aliqua coëxistente, & aliò trahente notitia. sicut fit in visione patriæ: vbi nulla opus est vel negatione, vel abstractione; sed liberè, & perfectè, & vitam æternam habet, & scit se eam habere. hoc autem in hac vita fit tantò perfectius, quantò amplius, ab inferioribus ad medias, & à medijs ad superiores regiones, seu mentales situs ascenditur; & quantò relapsus à spiritu diuino in spiritum proprium, & subtilior, magisque sub ipsius auersionem, nuditatem, & soleitatem penetrans factus fuerit.

Hæc porrò auersio, nuditas, vel soleitas, nõ ita accipienda est, quasi actualem fruitionem spiritus impedire valeat, sed quod tam subtiliter liberè, & ab omnibus soluto spiritu diuinis vnatur, vt quidquid habitæ puritati spiritus minus est, quodammodo sordescere, atque impertinentiæ suæ mole quodammodo suppressere, videatur. Vnde

Iii etiam

a S. Dion. de diu. nom. c. 13. b Harph. l. 3. p. 3. c. 17. c S. Thom. de Verit. q. 12. a. 1. ad 7.

etiam pro nihilo ducit, an aliquid viri-  
bus inferioribus influat, an non. atque  
tum [passio a inferior non impedit gau-  
dium, & fruitionem superiorem;] sed  
illam sentiens tranquillè tolerat, velut  
frigus aliquod, calorem, famem, vel si-  
tim. Vt autem hæc in praxi fiant, ad-  
modum subtili distinctione in intimo  
spiritu opus est; & hoc ipsum quidem  
necessitate quadam. quia [quandò ma-  
gis b crescit ascensio, tantò magis crescit  
cognitio,] & consequenter amoris in-  
tensio; ab ea autem ad contrarium, sci-  
licet propriæ soleitatis gustum, viuacior  
relapsio, vt habetur c supra, vbi etiam  
latius ostensum est, quomodo diuino-  
rum præstans animus, ab infimis per  
medias, vsque ad summam spiritus regio-  
nes reascendat, vt iterum perfectius de-  
scendat, ac in amore cœlesti continuò  
magis proficiat; quod vt euidentius  
fiat, hic consequenter dicitur,

*Quod vicissitudo Descendentis, & Ascen-  
dentis Transformationis in hac vita sit  
sufficiens, ad maiorem radicationem  
in charitate.*

#### ARTICVLVS QVARTVS.

**C**VM [charitas possit augeri d tota  
hominis vita,] nemini præsumen-  
dum est, quod totum, e quod quærit in-  
uenerit, ne desinat propinquare, qui

cessat accedere.] vnde licet [perspicax  
ille contemplationis radius, semper ex  
admirationis magnitudine iuxta aliquid  
suspendatur; non tamen vno f modo  
semper, nec vniformiter id agitur; nam  
viuacitas illa intelligentiæ in contemplan-  
tis animo mira agilitate modò it, atque  
redit, modò se quasi in gyrum flectit,  
modò autem se quasi ad vnum colligit,  
& quasi immobiliter figit.] ita vt [vna  
quædam vis simplex, quæ per se ad tem-  
perationem quandam coniungentem à  
bono vsque ad extremum eorum quæ  
sunt, mouet, & impellit; g etiam ab ipso  
rursus ordine per omnia ad bonum ex  
se, per se, & à se in orbem reflectatur,  
semperq; ad seipsam eodem modo re-  
uoluatur.] & tum [Dei charitas h non  
solum emanat, sed etiam trahit intrò in  
vnitatem.] emanat quidem per descen-  
sum Transformationis, quando Deum  
vt primum principium vitali vsu, & frui-  
tione semper in se præexistere habet, &  
Deum eminenter omnia esse affirmat;  
intrò autem trahit, quando per ascen-  
sum omnia de Deo eminenter negan-  
do; continuò penitus Deum, ( vt ter-  
minum ad Quem tendit) intimius at-  
tingit.

Sicut ergò [non subest potestati libe-  
ri arbitrij etiam per gratiam reparati,  
vt se immobiliter in bono statuat:] ita  
etiam in gratia mystica Transformatio-  
nis, quæ per donum supernaturalis sa-  
pien-

a S. Thom. 3. p. quæst. 46. a. 8. b S. Thom. in c. 10. de Cœl. hier. §. vel fortè. & c. 7. §. non ergò.  
S. Bonau. 3. in. atern. d. 4. a. 1. ex Hug. c in praxi paraph. 13. 14. & 15. d S. Thom. 2. 2. quæst.  
24. a. 4. c. e Leo serm. 11. de Pass. Dom. f Richard. l. 1. de Cont. c. 5. g S. Dionys. de diuin. nom.  
c. 4. h Rusbroch. in l. Apolog. c. 13. i S. Thom. 2. 2. quæst. 138. art. 7.

pietia dat vsum, & vitalem gustum consortij diuinæ naturæ, admittendum est liberum arbitrium in diuinis vnionibus stabiliter non subsistere; sed ordinata vicissitudine mysticum in perfectiorem semper virum euadere. siue enim per circulares dimensiones diuinitatis, seu situs, vel regiones mentales, à summo spiritus diuini per proprium spiritum, ad inferiora, & quæ centrales, seu cordis sunt mansiones, descendat: siue ab hoc centro, per spiritum proprium ordinatè ad spiritum diuinum ascendat semper magis, ac magis proficiet; semper magis perfecta, magis pulchra, magis noua, magis bene-afficientia, & in charitate profundius radicanda inueniet, per ordinatam vicissitudinem vtriusque modi status Transformationis, scilicet descendens, & ascendens, est enim vnus integer talis descensus, quasi vnum verbum, seu dictum (per innumerabilia, & ipsi practico (saltem ex toto) inobseruabilia verba) continens, quod Deus sit omnia in omnibus. Vnus autem integer talis ascensus, est etiam quasi vnum tale verbum, seu dictum, quod Deus sit super omnia quæ sunt. vtroque autem modo immergitur mysticus illi verbo, de quo dicitur: In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum.

in quo quidem [tanta latet *b* altitudo sapientia, vt etiam annosissimis, acutissimis, flagrantissimisque cupiditate discendi, (& practicandi) contingat illud Ecclesiastici; cum consummauerit homo tunc incipit.]

Hæc tamen non ita rigidè accipi volumus: ac si [ eminentiores quasdam gratias *c* gratis datas negemus, quibus mediantibus sublimiori modo diuina vnio perficiatur; sed quod huiusmodi gratia huius loci non sint, nisi per accidens: directè autem, & ordinariè, ad statum sanctorum Viatorum pertineant; de quo *d* inferius pauca dicemus. Cæterum vt intra limites summæ Theologiæ mysticæ stemus, nec in vanum omnia huc adducere conemur: alia quam plurima, & propemodum infinita, quæ tam status naturalis modi, quam supernaturalis modi operandi, concernunt, & apud eminentiores tum antiquitate, tum sanctitate, ac doctrina, mysticos, admirabili certè, ac prorsus iucunda, vtilissimaq; varietate leguntur illis reliquimus, qui non tantum in Scholastica Theoria; sed intimè quotidiana, & annosa praxi, diuinis familiaritatibus digni habentur. Atque hisce præmissis ad mysticum statum eminentissimum huius vitæ, trans-  
eamus.

*a* Ioan. 1. *b* S. August. tract. 39. in Ioan. *c* S. Thom. 2.2. quest. 45. art. 5. c. 3. sent. d. 34. q. 1. art. 2. *d* Dec. 9.